

Neurologie

LUMBAALPUNCTIE

INLEIDING

De informatie over het onderwerp lumbaalpunctie is bedoeld als aanvulling op het gesprek met uw arts. Deze algemene informatie kan niet altijd recht doen aan iedere individuele situatie.

BESCHRIJVING VAN LUMBAALPUNCTIE

Een lumbaalpunctie (ruggenprik) is een onderzoek waarbij wat liquor uit het lichaam gehaald wordt. Liquor is het vocht dat de hersenen en het ruggenmerg omspoelt. Bij sommige ziekten verandert dat vocht van samenstelling. Bij het stellen van de diagnose kan het daarom nodig zijn de liquor te onderzoeken in het laboratorium. In het onderste deel van het wervelkanaal is de liquor aanwezig, op deze plaats zit geen ruggenmerg meer. Om wat vocht af te nemen of om (te) hoge druk vast te stellen, prikt de arts tussen uw lendenwervels door in het wervelkanaal. Bij dit onderzoek wordt dus niet in het ruggenmerg zelf geprikt.

Voor een lumbaalpunctie zijn geen speciale voorbereidingen nodig. U kunt tevoren gewoon eten en drinken.

Het is belangrijk dat u vermeldt of u bloedverdunders gebruikt. Uw medisch specialist bespreekt dan met u wat u moet doen met uw antistollingsmedicatie (bloedverdunders). Anders zouden er bij een punctie (na)bloedingen kunnen ontstaan.

BESCHRIJVING VAN LUMBAALPUNCTIE: WERKWIJZE

Bij een lumbaalpunctie neemt u tijdens het onderzoek plaats op een onderzoekstafel of ligt u in bed. Meestal moet u op uw zij liggen maar soms kunt u rechtop op de tafel zitten.

U moet uw knieën zo ver mogelijk optrekken, het hoofd naar de knieën brengen en uw rug zo bol mogelijk maken.

De arts bepaalt vervolgens de plaats waar hij of zij gaat prikken en zet hier bijvoorbeeld met een pen een stipje. De plaats waar wordt geprikt zit in het onderste deel van de rug. Vervolgens wordt de huid gedesinfecteerd en brengt de arts een dunne naald in.

De naald moet precies ingebracht worden tot in de holte waar het vocht zit en dat is soms even 'zoeken'. Meestal is alleen de prik door de huid wat pijnlijk, zoals bij het afnemen van bloed. Door uw rug zo bol mogelijk te maken en te ontspannen, wordt de kans vergroot dat de naald meteen goed zit en u geen extra pijn hebt. Van het wegnemen van het vocht zelf voelt u niets.

Als de arts ook de druk van de liquor moet bepalen, vindt het onderzoek liggend plaats. U moet daarvoor een tijdje in dezelfde houding blijven liggen en uw hoofd van achter naar voren bewegen. Na het onderzoek wordt de naald verwijderd en op de plaats waar geprikt is een pleister geplakt. Het onderzoek duurt ongeveer vijf minuten.

NA LUMBAALPUNCTIE

Na de lumbaalpunctie moet u een uur plat blijven liggen. Het is daarom misschien prettig als er iemand met u mee komt naar het onderzoek. Deze persoon kan niet bij de punctie zelf aanwezig zijn. Tijdens het uur dat u plat moet blijven liggen komt een verpleegkundige regelmatig vragen hoe het met u gaat en geeft u wat te drinken. Na dat uur mag u langzaam overeind komen. Als u zich goed voelt mag u naar huis.

U kunt na het onderzoek beter niet zelf autorijden, fietsen of met het openbaar vervoer gaan, omdat u last kunt krijgen van hoofdpijn of misselijkheid. Deze klachten doen zich voor bij 1 op de 5 personen en verdwijnen als u plat op uw rug gaat liggen. Als deze klachten optreden moet u een aantal dagen bedrust houden en veel drinken.

U kunt zelf proberen of de hoofdpijn weg blijft wanneer u rechtop gaat staan. Komt de hoofdpijn terug, dan moet u nog een dag langer bedrust houden. Bij hoofdpijn mag u eventueel paracetamol nemen. Blijven de klachten langer dan een week aanhouden, of krijgt u koorts, dan moet u contact opnemen met de polikliniek waar het onderzoek verricht is. Het is verstandig om op de dag van de punctie geen zware inspanningen te verrichten of te gaan werken. Bedrust is alleen nodig als u hoofdpijn hebt. Ook de paar dagen na de punctie kunt u het beste rustig aan doen en niet te veel bukken en tillen. Napijn op de prikplaats komt zelden voor.

KLACHTEN DIRECT NA DE LUMBAALPUNCTIE

Bij klachten direct na de lumbaalpunctie kunt u telefonisch contact opnemen met de verpleegafdeling, ☎ 0344-674552. De verpleegkundige neemt dan contact op met de neuroloog.

RISICO'S EN COMPLICATIES BIJ LUMBAALPUNCTIE

Meestal verloopt een lumbaalpunctie zonder complicaties.

Wel kan de arts tijdens de punctie soms per ongeluk een zenuw raken. U voelt dan een soort elektrische schok of pijscheut in het been. Dit is even pijnlijk maar niet gevaarlijk.

Eén op de vijf mensen krijgt na het onderzoek last van hoofdpijn, die over gaat als u plat op uw rug gaat liggen. Deze hoofdpijn is lastig maar niet gevaarlijk. Het komt doordat er nog wat vocht uit het prikgaatjeweglekt, maar dat gaatje gaat vanzelf dicht.

VRAGEN

Hebt u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u die stellen aan uw arts. De teksten zijn gebaseerd op voorlichtingsmateriaal van het Universitair Medisch Centrum Sint Radboud te Nijmegen. De informatie is goedgekeurd door de Nederlandse Vereniging voor Neurologie.

AANTEKENINGEN

A series of 28 horizontal dotted lines for taking notes.

Heeft u nog vragen dan kunt u
altijd contact opnemen met ons:

 0344-674911
 info@zrt.nl
www.ziekenhuisrivierenland.nl

